

STUDIU BIBLIC JUBILIAR

ani de har

2008-2015

Acest material nu este un studiu biblic, ci un
ghid pentru studiu biblic.

Grupuri de ucenicie
Biserica Baptistă “Harul”
Titan-București
aprilie-iunie
2015

STUDIUL BIBLIC JUBILIAR

7 ani de har în grupuri de ucenicie

MOTO

Adu-ți aminte de tot drumul pe care te-a călăuzit Domnul, Dumnezeul tău, în tot timpul acestor... șapte ani (Deuteronom 8:2)

Ce este un grup de ucenicie?

- ❑ Un grup de ucenicie este **mai mult decât un grup de socializare sau părtășie**, deși relațiile dintre membrii grupului și comuniunea dintre ei sunt foarte importante.
- ❑ Un grup de ucenicie este **mai mult decât un grup de rugăciune**, deși rugăciunea specifică pentru nevoile celor din grup este o parte foarte importantă a grupului de ucenicie.
- ❑ Un grup de ucenicie este **mai mult decât un grup de studiu biblic**, deși studiul și aplicarea Bibliei este o componentă vitală a întâlnirilor în grupul de ucenicie.
- ❑ Un grup de ucenicie este **mai mult decât un grup de slujire**, deși slujirea reciprocă după darurile fiecăruia trebuie să fie nelipsită.
- ❑ Un grup de ucenicie este **mai mult decât un grup de evanghelizare**, deși credem că grupul mic este un cadru potrivit în care să invităm prieteni să participe și să audă evanghelia.
- ❑ Un grup de ucenicie este **toate acestea la un loc**: părtășie, cunoaștere, rugăciune, studiu biblic aplicativ, slujire, evanghelizare. Este un grup de 8-15 credincioși, care se adună (acasă sau la biserică), în afară de slujba publică a bisericii, cu scopul de a experimenta **prezența lui Hristos** în mijlocul lor (Matei 18:19-20), **puterea Lui** în slăbiciunile și nevoile lor (mâna Lui întinsă spre nevoile lor) și pentru a învăța cum să aplice **poruncile lui Hristos** în prezent.

De ce grupuri de ucenicie?

Nu pentru că așa au și alții... Nu de dragul schimbării... ci pentru a asculta de Marea Trimitere: **faceți ucenici din toate neamurile... și învățați-i...**

Rezultatul natural al acestor întâlniri trebuie să fie **cunoașterea** și ajutorarea credincioșilor între ei (adică, părtășie și slujire), **creșterea spirituală** prin studiu biblic și exersarea darurilor spirituale ale fiecărui credincios (adică, Efeseni 4:12), **conducerea** eficientă prin formare de slujitori (adică, 2 Timotei 2:2), creșterea bisericii prin **convertirea** altora (adică, Matei:28:19,20).

Studiul biblic în grupuri de ucenicie

Dumnezeu ne-a lăsat Cuvântul Său scris sub forma unei cărți, *Cartea Cărților, Biblia*. Dumnezeu, în suveranitatea Sa, a ales ca SCRISUL să fie forma fizică (trupul) pe care să o ia Cuvântul Său spiritual (înainte de întruparea Cuvântului în persoana Domnului Isus și după înălțarea Lui la cer). Dumnezeu a vorbit, iar oamenii aleși de El și inspirați în mod supranatural au scris. Astfel, Cuvântul rostit de El acum 3.500 de ani a ajuns până la noi. Mai întâi au fost tăblițe de piatră sau de lut (vezi *Tablele Legii*), apoi suluri din piei de animale, apoi papirusuri, iar în final cartea cu file pe care o cunoaștem noi astăzi.

Fiind o carte, Biblia este implicit literatură. Mai mult decât atât, în Biblie întâlnim mai multe tipuri de text literar: narațiune istorică (povestire, de ex. *Geneza, Neemia*), profetie (de ex. *Isaia, Daniel*), poezie (de ex. *Psalmii*), înțelepciune (de ex. *Proverbe, Ecclesiastul*), evanghelia (de ex. *Ioan*), parabola (de ex. *Pildele Domnului Isus*), epistola (de ex. *epistolele lui Pavel*), literatura apocaliptică (de ex. *Apocalipsa, Ezechiel*, pasaje din *Daniel*).

Fiecare din cele 66 de cărți ale Bibliei este scrisă într-una din aceste forme literare sau combină două sau mai multe dintre ele. Pentru a înțelege cât mai bine mesajul unei cărți din Biblie, trebuie să îi înțeleg forma și să țin cont de ea. Pentru a ajunge la miez (înțeles), trebuie să sparg coaja (forma literară a cărții).

Până în prezent, în cei șapte ani de studiu în grupuri de ucenicie, am studiat trei epistole (*Iacov, Efeseni, Romani*), trei narațiuni istorice din Vechiul Testament (*Neemia, Rut, Judecători*), o evanghelie (*Ioan*), două narațiuni din Vechiul Testament cu elemente profetice (*Iona, Daniel*), o carte de înțelepciune din Vechiul Testament (*Ecclesiastul*) și o narațiune din Noul Testament (*Faptele apostolilor*).

Scurt istoric

ANUL I (2008-2009)

IACOV - Credința fără fapte este moartă

NEEMIA - Omul rugăciunii și al acțiunii

ANUL II (2009-2010)

IOAN - La început era Cuvântul: Eu sunt...

ANUL III (2010-2011)

IONA - Porumbelul mesager: trimis la necredincioși

DANIEL - O viață de mărturie: în mijlocul necredincioșilor

ECLESIASTUL - O mărturie pierdută: derutat de necredincioși

ANUL IV (2011-2012)

FAPTE - Înaintarea Bisericii cu evanghelia, prin puterea Duhului, până la marginile pământului, depășind orice piedică

ANUL V (2012-2013)

EFESENI - Biserica: o comunitate a credinței și a iubirii

RUT - Decizii și destine: credincioși apostatați și necredincioși convertiți

ANUL VI (2013-2014)

ROMANI - Înțelepciunea divină ilustrată de mântuirea păcătoșilor prin evanghelia lui Isus Hristos

ANUL VII (2014-2015)

JUDECĂTORI - Eșec din cauza neascultării

LECȚIA 1

ANUL I (2008-2009)

Anul spiritual pentru grupurile de ucenicie a început de-a lungul celor șapte ani în luna septembrie cu pregătirea liderilor, respectiv în octombrie cu întâlnirile grupurilor duminica seara și a durat până în ultima duminică din iunie. În anul 2008, în lunile septembrie-decembrie am început pregătirea liderilor prin întâlniri speciale de instruire și pregătirea bisericii prin mesaje biblice despre Biserică. În lunile ianuarie-martie 2009 am început efectiv pentru prima dată întâlnirile în grupurile de ucenicie. Pe lângă rugăciune, părtășie, cunoaștere, slujire, am studiat *Epistola lui Iacov*, iar în perioada următoare, aprilie-iunie, am studiat cartea *Neemia* din Vechiul Testament.

Epistola lui IACOV *Credința fără fapte este moartă*

Epistolele sunt scrisori adresate unor comunități creștine sau persoane, ca răspuns la niște probleme specifice cu care se confruntau acele persoane sau comunități. Înțelegerea deplină a mesajului epistolelor presupune reconstituirea situației care le-a generat.

Știm că înțelegerea mesajului din epistole (scrisori) depinde în mare parte de reconstituirea situațiilor care le-au generat. Știm că cele mai multe epistole au fost scrise ca răspuns la anumite probleme teologice sau de comportament întâlnite în bisericile respective. Încercați să reconstituiți situațiile din adunarea creștină, cărora le răspunde Iacov, în următoarele pasaje din textul epistolei.

Textul lui Iacov

1:19 *Știți bine lucrul acesta, preaiubiții mei frați! Orice om să fie grabnic la ascultare, încet la vorbire, zăbavnic la mânie; 20. căci mânia omului nu lucrează neprihănirea lui Dumnezeu. 21. De aceea lepădați orice necurăție și orice revărsare de răutate și primiți cu blândețe Cuvântul sădit în voi, care vă poate mântui sufletele.*

Contextul ascultătorilor săi (reconstituit cu ajutorul detaliilor din text)

Textul lui Iacov

1:22 Fiți împlinitori ai Cuvântului, nu numai ascultători, înșelându-vă singuri. 23. Căci dacă ascultă cineva Cuvântul, și nu-l îplinește cu fapta, seamănă cu un om, care își privește fața firească într-o oglindă; 24. și, după ce s-a privit, pleacă și uită îndată cum era. 25. Dar cine își va adânci privirile în legea desăvârșită, care este legea slobozeniei, și va stăruî în ea, nu ca un ascultător uituc, ci ca un împlinitor cu fapta, va fi fericit în lucrarea lui.

Contextul ascultătorilor săi (reconstituit cu ajutorul detaliilor din text)

Textul lui Iacov

1:26 Dacă crede cineva că este religios, și nu-și înfrânează limba, ci își înșeală inima, religia unui astfel de om este zadarnică. 27. Religia curată și neîntinată, înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să cercetăm pe orfanii și pe văduve în necazurile lor, și să ne păzim neîntinați de lume.

Contextul ascultătorilor săi (reconstituit cu ajutorul detaliilor din text)

Textul lui Iacov

2:14 Frații mei, ce-i folosește cuiva să spună că are credință, dacă n-are fapte? Poate oare credința aceasta să-l mântuiască? 15. Dacă un frate sau o soră sunt goi și lipsiți de hrana de toate zilele, 16. și unul dintre voi le zice: „Duceți-vă în pace, încălziți-vă și săturați-vă!” fără să le dea cele trebuincioase trupului, la ce i-ar folosi? 17. Tot așa și credința: dacă n-are fapte, este moartă în ea însăși. 18. Dar va zice cineva: „Tu ai credința, și eu am faptele.” „Arată-mi credința ta fără fapte, și eu îți voi arăta credința mea din faptele mele.” 19. Tu crezi că Dumnezeu este unul, și bine faci; dar și dracii cred... și se înfioară! 20. Vrei dar să înțelegi, om nesocotit, că credința fără fapte este zadarnică? 21. Avraam, părintele nostru, n-a fost el socotit neprihănit prin fapte, când a adus pe fiul său Isaac jertfă pe altar? 22. Vezi că credința lucra împreună cu faptele lui, și, prin fapte, credința a ajuns desăvârșită. 23. Astfel s-a împlinit Scriptura care zice: „Avraam a crezut pe Dumnezeu, și i s-a socotit ca neprihănire”; și el a fost numit „prietenu lui Dumnezeu.” 24. Vedeți dar că omul este socotit neprihănit prin fapte, și nu numai prin credință. 25. Tot așa, curva Rahav: n-a fost socotită și ea neprihănită prin fapte, când a găzduit pe soli și i-a scos afară pe altă cale? 26. După cum trupul fără duh este mort, tot așa și credința fără fapte este moartă.

LECȚIA 2

NEEMIA - Omul rugăciunii și al acțiunii

Narațiunile istorice din Vechiul Testament conțin în cea mai mare parte povestirea istoriei poporului Israel: de la Avraam până la întoarcerea din captivitatea babiloniană. La aceasta se mai adaugă primele unsprezece capitole din *Geneza* în care ni se relatează istoria începuturilor omenirii. De asemenea avem narațiune istorică în Noul Testament, respectiv cartea *Faptele apostolilor* (deși după unii cercetători aceasta constituie un gen aparte).

Cartea lui Neemia relatează un episod din istoria postexilică a poporului evreu (sec. al V-lea î.H.). Din punct de vedere **istoric**, Neemia plasează foarte clar acțiunea cărții: „în anul al douazecilea al împaratului Artaxerxes” (2:1). Este vorba de Artaxerxes I Longimanus care a domnit între anii 465-425 î.Hr. Asta înseamnă că Neemia ajunge pentru prima dată la Ierusalim în anul 445 î.Hr. Trecuseră aproximativ 90 de ani de la edictul de repatriere a evreilor dat de Cir persanul în 536 î.Hr. Primii repatriați (aprox. 50.000 de evrei) întorși la Ierusalim cu Zorobabel în anul 536 î.Hr. muriseră. Al doilea val de repatriați (aprox. 2.000-3.000 de evrei, Ezra 8:1-14) venise cu Ezra, 60 de ani mai târziu (aprox. 458 î.Hr.). Neemia conduce al treilea val al repatrițiilor în anul 445 î.Hr.

Așadar, istoric vorbind, acțiunea cărții Neemia este plasată spre sfârșitul primilor o sută de ani după întoarcerea evreilor din captivitatea babiloniană. În primii douăzeci de ani, rezidiseră Templul sub impulsul profeților Hagai și Zaharia și se restaurase viața religioasă sub călăuzirea lui Ezra. Dar, după 90 de ani de la întoarcerea din Babilon, zidurile de apărare ale Ierusalimului și porțile cetății erau încă în ruine. Ierusalimul era încă vulnerabil din cauza aceasta în fața invadatorilor. Cartea Neemia prezintă reconstrucția zidurilor de apărare și restaurarea porților Ierusalimului. Lucrările au început pe neașteptate și s-au finalizat incredibil de repede: *Zidul a fost isprăvit în a douăzeci și cincea zi a lunii Elul, în cincizeci și două de zile* (Neemia 6:15). După reconstruirea zidurilor are loc și reinstruirea oamenilor.

Neemia 1:1 *Istoria lui Neemia, fiul lui Hacalia. În luna Chișleu, în al douăzecilea an, pe când eram în capitala Susa, 2. a venit Hanani, unul din frații mei, și câțiva oameni din Iuda. I-am întrebat despre Iudeii scăpați care mai rămăseseră din robie, și despre Ierusalim. 3. Ei mi-au răspuns: „Cei ce au mai rămas din robie sunt acolo în țară, în cea mai mare nenorocire și ocară; zidurile Ierusalimului sunt dărâmate, și porțile sunt arse de foc.” 4.*

Când am auzit aceste lucruri, am șezut jos, am plâns, și m-am jelit multe zile. Am postit și m-am rugat înaintea Dumnezeului cerurilor, 5. și am zis: „Doamne, Dumnezeul cerurilor, Dumnezeule mare și înfricoșat, Tu care ții legământul Tău și ești plin de îndurare față de cei ce Te iubesc și păzesc poruncile Tale! 6. Să ia aminte urechea Ta și ochii să-Ți fie deschiși: ascultă rugăciunea pe care ți-o face robul Tău acum, zi și noapte, pentru robii Tăi copiii lui Israel, mărturisind păcatele copiilor lui Israel, păcatele făcute de noi împotriva Ta; căci eu și casa tatălui meu am păcătuît. 7. Te-am supărat, și n-am păzit poruncile Tale, legile și orânduiri, pe care le-ai dat robului Tău Moise. 8. Adu-Ți aminte de cuvintele acestea pe care le-ai dat robului Tău Moise să le spună: „Când veți păcătui, vă voi risipi printre popoare; 9. dar dacă vă veți întoarce la Mine, și dacă veți păzi poruncile Mele și le veți împlini, atunci, chiar dacă veți fi izgoniți la marginea cea mai depărtată a cerului, de acolo vă voi aduna și vă voi aduce iarăși în locul pe care l-am ales ca să locuiască Numele Meu acolo.” 10. Ei sunt robii Tăi și poporul Tău, pe care l-ai răscumpărat prin puterea Ta cea mare și prin mâna Ta cea tare. 11. Ah! Doamne, să ia aminte urechea Ta la rugăciunea robului Tău, și la rugăciunea robilor Tăi, care vor să se teamă de Numele Tău! Dă astăzi izbândă robului Tău, și fă-l să capete trecere înaintea omului acestuia!” Pe atunci eram paharnicul împăratului.

Ce învățați despre rugăciune de la Neemia? Argumentați cu pasajul din capitolul întâi și alte pasaje din Neemia.

Neemia2:1 În luna Nisan, anul al douăzecilea al împăratului Artaxerxe, pe când vinul era înaintea lui, am luat vinul și l-am dat împăratului. Niciodată nu fusesem trist înaintea lui. 2. Împăratul mi-a zis: „Pentru ce ai fața tristă? Totuși nu ești bolnav; nu poate fi decât o întristare a inimii.” Atunci m-a apucat o mare frică, 3. și am răspuns împăratului: „Trăiască împăratul în veac! Cum să n-am fața tristă, când cetatea în care sunt mormintele părinților mei este nimicită și porțile ei sunt arse de foc?” 4. Și împăratul mi-a zis: „Ce ceri?” Eu m-am rugat Dumnezeuului cerurilor, 5. și am răspuns împăratului: „Dacă găsește cu cale împăratul, și dacă robul tău îi este plăcut, trimite-mă în Iuda, la cetatea mormintelor părinților mei, ca s-o zidesc din nou.” 6. Împăratul, lângă care ședea și împărăteasa, mi-a zis atunci: „Cât va ține călătoria ta, și când te vei întoarce?” Împăratul a găsit cu cale să mă lase să plec, și i-am hotărât o vreme. 7. Apoi am zis împăratului: „Dacă găsește împăratul cu cale, să mi se dea scrisori pentru dregătorii de dincolo de Râu, ca să mă lase să trec și să intru în Iuda, 8. și o scrisoare pentru Asaf, păzitorul pădurii împăratului, ca să-mi dea lemne să fac grinzi pentru porțile cetății de lângă casă, pentru zidul cetății, și pentru casa în care voi locui.” Împăratul mi-a dat aceste scrisori, căci mâna cea bună a Dumnezeuului meu era peste mine. 9. M-am dus la dregătorii de dincolo de Râu, și le-am dat scrisorile împăratului, care puseseră să mă însoțească niște mai mari ai oștii și niște călăreți. 10. Sanhalat, Horonitul, și Tobia, slujitorul Amonit, când au auzit lucrul acesta, nu le-a plăcut deloc că venea un om să caute binele copiilor lui Israel. 11. Am ajuns la Ierusalim, și am rămas acolo trei zile. 12. După aceea, m-am sculat noaptea cu câțiva oameni, fără să fi spus cuiva ce-mi puseseră Dumnezeuul meu în inimă să fac pentru Ierusalim. Nu era cu mine nici o altă vită, afară de vita pe care călăream. 13. Am ieșit noaptea pe poarta văii, și m-am îndreptat spre izvorul balaurului și spre poarta gunoiului, uitându-mă cu băgare de seamă la zidurile dărâmate ale Ierusalimului și la porțile lui arse de foc. 14. Am trecut pe la poarta izvorului și pe la iazul împăratului, și nu era loc pe unde să trecă vita care era sub mine. 15. M-am suit noaptea pe la pârâu, și m-am uitat iarăși, cu băgare de seamă la zid. Apoi am intrat pe poarta văii, și astfel m-am întors. 16. Dregătorii nu știau unde fusesem, și ce făceam. Până în clipa aceea nu spusese nimic Iudeilor, nici preoților, nici mai marilor, nici dregătorilor, nici vreunui din cei ce vedeau de treburi. 17. Le-am zis atunci: „Vedeți starea nenorocită în care suntem! Ierusalimul este dărâmat, și porțile sunt arse de foc. Veniți să zidim iarăși zidul Ierusalimului, și să nu mai fim de ocară!” 18. Și le-am istorisit cum mâna cea bună a Dumnezeuului meu fusese peste mine, și ce cuvinte îmi spusese împăratul. Ei au zis: „Să ne sculăm, și să zidim!” Și s-au întărit în această hotărâre bună. 19. Sanhalat, Horonitul, Tobia, slujitorul Amonit, și Gheșem, Arabul, fiind înștiințați, și-au bătut joc de noi și ne-au disprețuit. Ei au zis: „Ce faceți voi acolo? Vă răsculați împotriva împăratului?” 20. Și eu le-am răspuns: „Dumnezeul cerurilor ne va da izbânda. Noi, robii Săi, ne vom scula și vom zidi; dar voi, n-aveți nici parte, nici drept, nici aducere aminte în Ierusalim.”

Ce învățați despre acțiunea care trebuie să dubleze rugăciunea? Argumentați cu Neemia 2 și alte pasaje din carte.

LECȚIA 3

IOAN - La început era Cuvântul: Eu sunt...

ANUL II (2009-2010)

În anul al doilea am studiat doar Evanghelia după Ioan. **Evangheliile** nu sunt cărți scrise *de* Isus, ci *despre* Isus. Ele conțin *discursurile lui Isus și narațiuni despre Isus*. Evangheliile constituie un gen specific, deoarece ele relatează viața lui Isus, dar nu cu scop biografic, ci cu accent pe ultima săptămână din viața Mântuitorului (aproape jumătate din fiecare evanghelie relatează ultima săptămână din viața lui Isus și evenimentele de după înviere).

Interpretarea evangheliilor

Evangheliile sunt relativ ușor de interpretat, deoarece materialul poate fi împărțit în *discursurile lui Isus și narațiuni despre Isus*. Astfel învățăturile lui Isus pot fi abordate ca textele epistolelor, iar povestirile despre Isus ca narațiunile istorice. Dificultățile întâmpinate în interpretarea evangheliilor au în principal două motive: **1.** Isus nu a scris nicio evanghelie; acestea provin de la alții, nu de la El. **2.** Există patru evanghelii.

Euanghelion (gr.) înseamnă „veste bună”. În literatura clasică acest cuvânt indica răsplata dată pentru aducerea de vești bune. Indica de asemenea și mesajul propriu-zis, care la origine a fost anunțarea victoriei, dar mai târziu s-a aplicat și altor mesaje care aduceau bucurie.

Tatian, în anul 170 d. Hr., a alcătuit o armonie a evangheliilor, numită *Diatessaron*, care a fost multă vreme ediția preferată a evangheliilor în biserica asiriană. Tatian și-a început compilarea cu Ioan 1:1-5 și a încheiat-o cu Ioan 21:25.

Iată cum rezumă Irineu părerea unanim acceptată în sec. al II-lea: „Matei a scris o evanghelie pentru evrei în limba lor, în timp ce Pavel și Petru predicau la Roma și întemeiau biserica de acolo. După plecarea lor, Marcu, ucenicul și traducătorul lui Petru, ne-a lăsat de asemenea în scris esența predicării lui Petru. Luca, însoțitorul lui Pavel, a scris într-o carte evanghelia proclamată de acel apostol. Apoi Ioan, ucenicul Domnului, care s-a aplecat pe pieptul Lui, a publicat și el evanghelia sa în timp ce se afla la Efes în Asia.”

Prima sarcină a exegezei este să țină cont de contextul istoric. În cazul

evangheliilor trebuie să ținem cont atât de contextul istoric al lui Isus (pentru a înțelege ce a spus și ce a vrut să spună destinatarilor inițiali), cât și de contextul istoric al evanghelistului care a scris (pentru a înțelege de ce a selectat evanghelistul acest episod din viața lui Isus și cum slujește scopului evangheliei sale).

Ioan este singurul evanghelist care își prezintă cel puțin unul dintre scopuri în finalul evangheliei Sale. *Isus a mai făcut înaintea ucenicilor Săi multe alte semne care nu sunt scrise în cartea aceasta. Dar lucrurile acestea au fost scrise, pentru ca voi să credeți că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu; și crezând, să aveți viața în Numele Lui.* (Ioan 20:30, 31)

Studiați, discutați și aplicați adevărurile din pasajele în care Ioan prezintă **cine este Isus**. Ce implicații au aceste adevăruri pentru credința noastră?

Ioan 1:1 *La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu. 2. El era la început cu Dumnezeu. 3. Toate lucrurile au fost făcute prin El; și nimic din ce a fost făcut, n-a fost făcut fără El. 4. În El era viața, și viața era lumina oamenilor.*

Ioan 1:9 *Lumina aceasta era adevărata Lumină, care luminează pe orice om, venind în lume. 10. El era în lume, și lumea a fost făcută prin El, dar lumea nu L-a cunoscut. 11. Avenit la ai Săi, și ai Săi nu L-au primit. 12. Dar tuturor celor ce L-au primit, adică celor ce cred în Numele Lui, le-a dat dreptul să se facă copii ai lui Dumnezeu; 13. născuți nu din sânge, nici din voia firii lor, nici din voia vreunui om, ci din Dumnezeu. 14. Și Cuvântul S-a făcut trup, și a locuit printre noi, plin de har, și de adevăr. Și noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl.*

Studiați, discutați și aplicați adevărurile din pasajele în care Ioan prezintă **cine este Isus**. Ce implicații au aceste adevăruri pentru credința noastră?

Ioan 1:29 *A doua zi, Ioan a văzut pe Isus venind la el, și a zis: „Iată Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii! 30. El este Acela despre care ziceam: „După mine vine un om, care este înaintea mea, căci era înainte de mine. 31. Eu nu-L cunoșteam, dar tocmai pentru aceasta am venit să botez cu apă: ca El să fie făcut cunoscut lui Israel.” 32. Ioan a făcut următoarea mărturisire: „Am văzut Duhul pogorându-Se din cer ca un porumbel și oprindu-Se peste El. 33. Eu nu-L cunoșteam; dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă, mi-a zis: „Acela peste care vei vedea Duhul pogorându-Se și oprindu-Se, este Cel ce botează cu Duhul Sfânt.” 34. Și eu am văzut lucrul acesta, și am mărturisit că El este Fiul lui Dumnezeu.” 35. A doua zi, Ioan stătea iarăși cu doi din ucenicii lui. 36. Și, pe când privea pe Isus umblând, a zis: „Iată Mielul lui Dumnezeu!” 37. Cei doi ucenici l-au auzit rostind aceste vorbe, și au mers după Isus.*

Ioan 4:21 *„Femeie”, i-a zis Isus, „crede-Mă că vine ceasul când nu vă veți închina Tatălui, nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim. 22. Voi vă închinați la ce nu cunoașteți; noi ne închinăm la ce cunoaștem, căci Mântuirea vine de la Iudei. 23. Dar vine ceasul, și acum a și venit, când închinătorii adevărați se vor închina Tatălui în duh și în adevăr; fiindcă astfel de închinători dorește și Tatăl. 24. Dumnezeu este Duh; și cine se închină Lui, trebuie să I se închine în duh și în adevăr.” 25. „Știu”, i-a zis femeia, „că are să vină Mesia, (căruia I se zise Hristos); când va veni El, are să ne spună toate lucrurile.” 26. Isus i-a zis: „Eu, cel care vorbesc cu tine, sunt Acela.”*

Ioan 6:32 *Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun, că Moise nu v-a dat pâinea din cer, ci Tatăl Meu vă dă adevărata pâine din cer; 33. căci Pâinea lui Dumnezeu este aceea care se pogoară din cer, și dă lumii viața”. 34. „Doamne”, I-au zis ei, „dă-ne totdeauna această pâine.” 35. Isus le-a zis: „Eu sunt Pâinea vieții. Cine vine la Mine, nu va flămânzi niciodată; și cine crede în Mine, nu va înseta niciodată. 36. Dar v-am spus că M-ați și văzut, și tot nu credeți. 37. Tot ce-Mi dă Tatăl, va ajunge la Mine; și pe cel ce vine la Mine, nu-l voi izgoni afară: 38. căci M-am pogorât din cer ca să fac nu voia Mea, ci voia Celui ce M-a trimis. 39. Și voia Celui ce M-a trimis, este să nu pierd nimic din tot ce Mi-a dat El, ci să-l învii în ziua de apoi. 40. Voia Tatălui meu este ca oricine vede pe Fiul, și crede în El, să aibă viața veșnică; și Eu îl voi învia în ziua de apoi.”*

Studiați, discutați și aplicați adevărurile din pasajele în care Ioan prezintă **cine este Isus**. Ce implicații au aceste adevăruri pentru credința noastră?

Ioan 8:12 *Isus le-a vorbit din nou, și a zis: „Eu sunt Lumina lumii; cine Mă urmează pe Mine, nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții.”*

Ioan 10:7 *Isus le-a mai zis: „Adevărat, adevărat, vă spun că Eu sunt ușa oilor. 8. Toți cei ce au venit înaintea de Mine, sunt hoți și tâlhari; dar oile n-au ascultat de ei. 9. Eu sunt Ușa. Dacă intră cineva prin Mine, va fi mântuit; va intra și va ieși, și va găsi pășune. 10. Hoțul nu vine decât să fure, să junghie și să prăpădească. Eu am venit ca oile să aibă viață, și s-o aibă din belșug. 11. Eu sunt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun își dă viața pentru oi.*

Ioan 11:25 *Isus i-a zis: „Eu sunt învierea și viața. Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi. 26. Și oricine trăiește, și crede în Mine, nu va muri niciodată. Crezi lucrul acesta?”*

Adu-ți aminte!

Lucrurile acestea au fost scrise, pentru ca voi să credeți că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu; și crezând, să aveți viața în Numele Lui. (Ioan 20:31)

LECȚIA 4

IONA - Porumbelul mesager: trimis la necredincioși

ANUL III (2010-2011)

În anul al treilea am studiat trei cărți (*Iona*, *Daniel*, *Eclesiastul*) care par foarte diferite, dar care au cel puțin un element comun: **mărturia**.

Am început cu **Iona** care *este convins cu greu să depună mărturie* în Numele Domnului, în fața păgânilor față de care avea o mulțime de prejudecăți. Am continuat cu **Daniel** care *trăiește o viață de mărturie* în mijlocul păgânilor experimentând supraviețuirea credinței prin intervenția supranaturală a unui Dumnezeu suveran. Am încheiat anul cu **Eclesiastul** care *își pierde mărturia* datorită influenței femeilor și filosofiilor păgâne, rătăcind de la calea desfătării și gonind după vânt prin bucla deșertăciunii de sub soare.

Deși sunt considerate cărți profetice *Iona* și *Daniel*, acestea sunt mai degrabă narațiuni istorice care conțin și pasaje profetice. În canonul evreiesc *Daniel* este încadrat la cărțile istorice și nu la cele profetice. De asemenea, *Iona* este numit „robul Domnului, *Iona*, prorocul”, în 2 Regi 14:25, dar cartea care îi poartă numele este mai mult o narațiune istorică decât o carte profetică, din punct de vedere al tipului de text literar. Cu toate acestea, atât *Iona*, cât și *Daniel* ne vor ajuta să înțelegem fenomenul profeției biblice.

Profeția biblică înseamnă mai mult decât prezicerea viitorului (prima definiție de dicționar pentru *profeție!*). Pentru a fi înțeleasă, profeția biblică trebuie încadrată în istoria biblică a umanității și a Israelului. Funcția majoră a profeților biblici nu era aceea de prezicători, ci aceea de purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu. Profeții erau oameni chemați să vorbească în Numele lui Dumnezeu contemporanilor lor.

Citiți cartea lui Iona.

Identificați mesajul primit de *Iona*, destinatarii la care este trimis, atitudinea și acțiunile mesagerului, reacția destinatarilor după ce aud mesajul, harul lui Dumnezeu, atât față de *Iona*, cât și față de asirienii din Ninive.

Discutați și aplicați aceste adevăruri în lumina misiunii încredințate Bisericii de către Hristos. Ce asemănări și deosebiri vedeți? Argumentați cu pasaje din Noul Testament.

Adu-ți aminte!

*Încă patruzeci de zile și cetatea va fi nimicită...
Știam că ești un Dumnezeu milos și plin de îndurare, îndelung
răbdător și bogat în bunătate... (Iona 4:2)*

LECȚIA 5

DANIEL - O viață de mărturie: în mijlocul necredincioșilor

- ❑ Dacă Iona activează ca profet în sec. VIII î.H., secolul în care Regatul de nord al lui Israel este dus în robia asiriană, **Daniel** activează ca profet al Domnului în **sec. VI î.H.**, secolul în care **Regatul de sud**, Iuda, este dus în **captivitatea babiloniană**.
- ❑ Dacă Iona este trimis într-o misiune pe termen scurt la Ninive, capitala Imperiului asirian, Daniel este trimis într-o **misiune pe termen lung** (chiar pe viață!), în **Babilon**, capitala Imperiului babilonian.
- ❑ Dacă Iona este trimis ca om liber, și într-un fel are de ales dacă vrea sau nu să meargă, Daniel este trimis **ca sclav**, și nu are de ales.
- ❑ Dacă Iona ca om liber încearcă să fugă de misiunea sa pe termen scurt, Daniel, ca **prizonier de război**, își acceptă situația și misiunea pe viață.
- ❑ Dacă Iona era deja un profet matur, recunoscut și cu experiență, când a fost trimis în misiune, Daniel este un copil, **un tânăr** care își descoperă chemarea după ce este trimis în misiune.
- ❑ Dacă Iona scrie o carte scurtă de doar patru capitole, **cartea lui Daniel** are de trei ori mai mult, **12 capitole**. Cartea lui Daniel poate fi împărțită foarte ușor în **două părți**: primele șase capitole, în care predomină pasajele narative (povestiri din Babilon cu Daniel și cei trei prieteni ai lui), și ultimele șase capitole în care predomină viziunile profetice.

Dacă este ceva ce uimește în cartea Daniel, acest ceva este **supranaturalul** prezent pe fiecare pagină a cărții. *Vise* pline de semnificație, *taine* descoperite în mod miraculos, *oameni aruncați în foc*, dar care nici măcar nu miros a fum, darămite să fie arși, *mâini invizibile* care scriu pe pereți mesaje profetice pentru regi, *lei înfometați care țin post* în ciuda hranei apetisante din fața lor, *îngeri și arhangheli*, lupte în *lumea invizibilă* etc.

Supranaturalul din cartea lui Daniel are cel puțin două scopuri: să afirme și să confirme **supremația** lui Iehova față de zeii Babilonului și să asigure **supraviețuirea** credinței evreilor în condițiile grele ale captivității.

În antichitate, înfrângerea unui popor de către un alt popor, reprezenta și supremația dumnezeului poporului victorios asupra dumnezeului poporului învins. Altfel spus, conform acestei mentalități, zeii Babilonului erau mai tari decât Dumnezeul Ierusalimului, pentru că babilonienii i-au cucerit pe evrei, au dărâmat templul lui Iehova de la Ierusalim, iar acum evreii erau sclavii lor. Însă în cartea lui Daniel intervențiile supranaturale ale lui Iehova contrazic această teorie și însuși împăratul babilonian recunoaște supremația Dumnezeului evreilor: *Nebucadnețar a luat cuvântul și a zis: „Binecuvântat să fie Dumnezeul lui Șadrac, Meșac și Abed-Nego, care a trimis pe îngerul Său și a izbăvit pe slujitorii Săi care s-au încrezut în El, au călcat porunca împăratului și și-au dat mai degrabă trupurile lor decât să slujească și să se închine altui dumnezeu decât Dumnezeului lor! Iată acum porunca pe care o dau: orice om din orice popor, neam sau limbă ar fi, care va vorbi rău de Dumnezeul lui Șadrac, Meșac și Abed-Nego, va fi făcut bucăți și casa lui va fi prefăcută într-un morman de murdării, pentru că... nu este niciun alt dumnezeu, care să poată izbăvi ca El.”* (Daniel 3:28, 29) Vezi și Daniel 4:17, 25, 32. Compară și cu cele zece urgii din Egipt (Exod 12:12).

Aceste intervenții supranaturale ale Dumnezeului lor, confirmate chiar de cuceritorii lor, le alimentau evreilor credința că Dumnezeu lor, Iehova, nu i-a abandonat, ci doar i-a pedepsit pentru o vreme pentru cochetarea lor cu idolatria. Astfel că evreii intră în captivitatea babiloniană pentru idolatria lor și ies din Babilon monoteiști convinși pentru totdeauna.

*Alegeți un episod din viața lui Daniel din primele șase capitole ale cărții care ilustrează acest adevăr: **supraviețuirea credinței prin intervenția supranaturalului.** Povestiți pe scurt.*

Discutați și aplicați aceste adevăruri la viața creștină de azi. Cum ar trebui să experimenteze creștinul puterea supranaturală a Domnului? Cum poate supraviețui credința într-o lume în care cei necredincioși trăiesc „mai bine” decât cei credincioși? Argumentați cu pasaje din Noul Testament.

Adu-ți aminte!

A Lui este înțelepciunea și puterea! El schimbă vremurile și împrejurările; El răstoarnă și pune pe împărați; El dă înțelepciune și pricepere... (Daniel 2:21)

LECȚIA 6

ECLESIASTUL - O mărturie pierdută: derutat de necredincioși

Etimologic vorbind, *eclesiastul* provine din limba greacă de la *eklesia*, care însemna „adunare” sau „adunarea celor chemați afară”. Dacă *eklesia* era „adunarea”, *eclesiastul* era „cel care se adresa adunării”, „învățătorul” sau „predicatorul”. Termenul grecesc traduce ebraicul *qohelet*, „cel care se adresează unei adunări”. După cum se prezintă pe sine în 1:1, *Eclesiastul* este „fiul lui David, împăratul Ierusalimului”. Dintre toți fiii lui David doar Solomon a fost rege la Ierusalim. Realizările cu care se laudă, bogăția și slava descrise în capitolul 2:1-10 se potrivesc cel mai bine cu viața și vremea lui Solomon. Așa că, deși nu este menționat numele lui în textul cărții, pe baza dovezilor interne se crede că Solomon este autorul *Eclesiastului*.

Din punct de vedere al genului literar, cartea *Eclesiastul* se înscrie în sfera literaturii de înțelepciune sau sapiențială. Din acest gen mai fac parte cărțile *Iov* și *Proverbe*. Gordon Fee definește înțelepciunea ca fiind „disciplina aplicării adevărului în viața noastră, în lumina experienței.” Înțelepciunea din perspectiva biblică nu este ceva teoretic sau abstract, ci ceva foarte practic. Înțelept era considerat omul care era în stare să alcătuiască planuri care să-l ajute să ajungă la rezultatele dorite în viață. Astfel, „literatura sapiențială tinde să se concentreze asupra oamenilor și a comportamentului lor, asupra reușitei lor de a aplica adevărul și a învăța din propria experiență.” Oricine dorește să aplice adevărul lui Dumnezeu zilnic și să învețe din propria experiență poate deveni înțelept, în sensul biblic.

Din cărțile istorice (1 Regi; 2 Cronici) înțelegem că în ultimii 20 de ani, Solomon după un început bun și înțelept, se abate de la calea lui Dumnezeu și caută desfătarea în plăcere, știință, faimă și bogăție. În centrul preocupărilor lui se află: femeile străine, fildeșul, maimuțele și păunii, aurul și argintul, caii și carele etc. Mesajul cărții *Eclesiastul* trebuie plasat în acest context al rătăcirii lui prin bucla deșertăciunii de sub soare, trudindu-se să găsească sensul vieții departe de Domnul vieții.

De aceea, pentru a-i înțelege mesajul, trebuie să citim textul *Eclesiastului* din **perspectiva rătăcirii lui**. *Eclesiastul* nu este un text prescriptiv, care ne spune cum trebuie să ne trăim viața, ci este un text poetico-filosofic care ne pune pe

gânduri: *cine face ca mine, ca mine va păți*. *Eclesiastul* îi avertizează pe toți cei care se amăgesc crezând că vor fi mai fericiți dacă vor părăsi calea Domnului și vor alerga fără restricții după plăcere, bogăție și faimă. Solomon le-a avut și le-a făcut pe toate, dar n-a găsit sensul vieții departe de Dumnezeu.

Tot pentru a-l înțelege corect, trebuie să citim *Eclesiastul* **prin prisma ultimelor două versete** ale cărții: *Să ascultăm, deci, încheierea tuturor învățăturilor: Teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om. Căci Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată, și judecata aceasta se va face cu privire la tot ce este ascuns, fie bine, fie rău.* (*Eclesiastul* 12:13, 14) Solomon a scris *Eclesiastul* după ce s-a întors din rătăcirea lui, după ce a realizat ce greșeli a făcut ignorându-L pe Dumnezeu. El a scris cartea nu ca să rătăcești ca el, ci tocmai să prevină, să nu faci ce a făcut el.

Un ultim factor, de care ar trebui să ținem cont pentru a nu interpreta greșit *Eclesiastul*, este **revelația progresivă**. Solomon a trăit în sec. al X-lea î.H. Din secolul al X-lea î.H. și până în sec. I d.H. s-au scris mai mult de două treimi din cărțile Bibliei. Astfel noi trebuie să interpretăm mesajul lui prin prisma revelației depline din Noul Testament și a persoanei Domnului Isus. Nu ne putem face principii de trăire creștină din *Eclesiastul*, izolându-l de restul revelației biblice.

Solomon a căutat desfătarea și a găsit deșertăciunea. De ce?

Identificați în cartea *Eclesiastul* cauzele pentru care Solomon ajunge la acea concepție pesimistă despre viață, credință, veșnicie etc.

Discutați și aplicați la viața creștină învățămintele pe care ar trebui să le tragă și tinerii și vârstnicii din această carte, pentru a gusta desfătarea și nu deșertăciunea. Argumentați cu pasaje biblice.

Adu-ți aminte!

Teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om. Căci Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată, și judecata aceasta se va face cu privire la tot ce este ascuns, fie bine, fie rău. (Eclesiastul 12:13, 14)

LECȚIA 7

FAPTE - Înaintarea Bisericii cu evanghelia, prin puterea Duhului, până la marginile pământului, depășind orice piedică

ANUL IV (2011-2012)

Ușor de citit, dar mai greu de studiat în grup, cartea *Faptele Apostolilor* este una dintre cele mai îndrăgite și citite cărți ale Noului Testament. Este ușor de citit și plăcută chiar, pentru că este o narațiune istorică care poveștește evenimente din istoria bisericii primare. Este însă mai greu de interpretat și de studiat pentru că ridică o problemă, și anume **precedentul istoric**. Asta înseamnă că puțini creștini citesc *Faptele Apostolilor* la fel cum citesc *Neemia*, deși ambele sunt narațiuni.

Narațiunile din Vechiul Testament sunt alegorizate, actualizate, dar rareori luate drept tipare pentru comportamentul creștin. Pe când cartea *Faptele apostolilor* este luată ca precedent biblic pentru Biserică. Mulți consideră că *Faptele* relatează istoria bisericii primare, dar slujește și ca model normativ pentru Biserica din toate timpurile. De aici dificultatea hermeneutică. Interpretarea diferită a celor relatate în această carte (de ex. botezul, conducerea bisericii, cina Domnului, botezul cu Duhul Sfânt, minunile etc.) a determinat majoritatea dezbinărilor Bisericii.

Aici trebuie spus că sunt mai multe motive pentru care oamenii citesc *Faptele* sau mai multe niveluri la care cartea poate fi citită. Unii citesc *Faptele* la **nivelul istoric**, doar pentru a afla *informații istorice* despre Biserica din primul secol, despre practici și obiceiuri, despre navigație etc. Alți credincioși citesc *Faptele* la **nivelul devoțional**, adică să vadă *ce le vorbește Dumnezeu, ce pot aplica* pentru viața lor, pentru a primi încurajare etc. Un alt motiv pentru care se citește această carte este cel **apologetic**, adică să învățăm de la primii apostoli *cum să apărăm credința* în fața dușmanilor ei sau în fața ereziilor. Foarte mulți creștini citesc *Faptele* dorind să înțeleagă *tiparul biblic pentru Biserică*, acesta este **nivelul eclesiologic**. Și mai este un nivel la care se poate citi această carte, **nivelul exegetic**, adică a citi cu dorința de a înțelege *intenția autorului*. Cele cinci niveluri pot fi suprapuse și un text să fie citit simultan sau succesiv prin toate acestea.

Scopul lui Luca

Este evident interesul lui Luca pentru mișcarea de înaintare a evangheliei, orchestrată de Duhul Sfânt, de la baza ei din Ierusalim orientată spre iudaism, până la transformarea ei într-un fenomen răspândit în tot Imperiul până la Roma. Dumnezeu l-a călăuzit să selecteze și să relateze în așa fel încât să putem vedea ***expansiunea triumfătoare a Evangheliei și a Bisericii pline de bucurie, înaintând mereu prin puterea Duhului Sfânt, având ca rezultat vieți schimbate și comunități locale întemeiate, acesta fiind planul lui Dumnezeu cu Biserica peste veacuri.*** De aceea nimic nu poate împiedica „înaintarea evangheliei”: nici Sanhedrinul, nici sinagoga, nici disensiunile interne, nici mințile mărginite, nici închisoarea, nici uneltirile, nici amenințările, nici moartea unor lideri, nici ereziile, NIMIC nu poate sta în calea Bisericii și a Evangheliei (cf. 28:31).

Urmăriți cum a împlinit Biserica primară misiunea din Fapte 1:8.
Evidențiați lucrarea Bisericii din Ierusalim (Fapte 1-7).

Cum i-a ajutat Dumnezeu să iasă din Ierusalim și să meargă mai departe?
(Fapte 8:1)

Evidențiați lucrarea din Samaria (Fapte 8).

Cum a ajuns Biserica cu evanghelia la romani? (Fapte 10-11)

Cum a ajuns Biserica cu evanghelia în Siria (Damasc, Antiohia)? (Fapte 9:1-30; 11:19-26)

Cum a înaintat Biserica cu evanghelia în toată Asia Mică? (Fapte 13-14)

Cum a ajuns Biserica cu evanghelia în Europa? (Fapte 16-18)

Cum a ajuns Biserica cu evanghelia la Roma? (Fapte 25-28)

Discutați și aplicați adevărurile descoperite în legătură cu misiunea Bisericii în lume, predicile și depășirea lor în răspândirea evangheliei. Cum se aplică astăzi aceste principii biblice? Care sunt predicile interne și externe pe care Biserica „Harul” trebuie să le depășească astăzi pentru a ajunge cu evanghelia la oamenii care nu-L cunosc pe Hristos?

LECTȚIA 8

EFESENI - Biserica: o comunitate a credinței și a iubirii

ANUL V (2012-2013)

Anul al V-lea am studiat o epistolă (*Efeseni*) și o narațiune din Vechiul Testament (*Rut*). După ce am studiat cartea *Faptele apostolilor*, care prezintă narativ înaintarea Bisericii cu evanghelia, am studiat *Epistola lui Pavel către efeseni*, care este considerată o epistolă generală a Bisericii. Spre deosebire de celelalte epistole din Noul Testament, care au fost se pare generate de niște situații specifice ale comunităților creștine, *Epistola către efeseni* nu se adresează unor astfel de situații specifice. *Efeseni* este o epistolă doctrinară, care clarifică crezul și comportamentul ce definesc Biserica.

Ce este Biserica? John Stott pune o întrebare fundamentală: Care este elementul esențial al Bisericii fără de care ea ar înceta să mai fie Biserică? Biserica din apus este în declin și are nevoie de înnoire. Biserica din lumea comunistă sau musulmană este persecutată și lipsită de privilegii. Biserica din lumea a treia crește rapid, dar ce fel de biserici se nasc și cum cresc?

Ce este, de fapt, Biserica? Pavel răspunde în *Efeseni*: un edificiu al iubirii clădit pe temelia credinței. Credința în Domnul Isus și dragostea creștină pentru toți oamenii. O biserică locală este cu adevărat Biserica lui Hristos dacă are ca temelie credința în Domnul Isus și dacă tot ce face, face din dragoste față de Hristos și față de oameni. În primele trei capitole Pavel definește credința în Hristos, iar în ultimele trei capitole arată cum ar trebui ca această credință să se manifeste prin fapte ale iubirii față de semenii.

După cele trei călătorii misionare în care Pavel înființase mai multe biserici locale, el sintetizează în *Efeseni* înțelegerea sa asupra Bisericii universale. **Tema generală a epistolei este Biserica.** *Credința și conduita* creștină a celor ce formează Biserica formează cele două părți ale epistolei. Capitolele 1-3 sunt doctrinare și expun bogăția noastră în Hristos, pe când capitolele 4-6 sunt practice și explică umblarea noastră cu Hristos. Biserica este prezentată ca un organism funcțional unitar, alcătuit din evrei și neevrei, înzestrat cu standarde proprii și angajat într-un conflict spiritual. Biserica este prezentată metaforic de Pavel în *Efeseni* ca mireasa, trupul și templul lui Hristos. (*Explore the Book*, J. Sidlow Baxter)

Sintetizați și discutați adevărurile teologice esențiale care stau la temelia Bisericii și care sunt expuse de Pavel în *Efeseni 1-3*: bogățiile spirituale în Hristos, mântuirea prin credință nu prin fapte, dovedirea credinței prin fapte, planul suveran al lui Dumnezeu, supremația lui Hristos etc.

Discutați despre conduita creștinului în biserică, familie și societate, așa cum este prezentată în *Efeseni 4-6*. Faceți aplicații concrete pentru creștinii de astăzi.

LECȚIA 9

RUT - Decizii și destine: credincioși apostatați și necredincioși convertiți

Rut este una dintre cele două cărți din Biblie care poartă numele unei femei. S. Baxter a făcut o paralelă între cartea *Rut* și cartea *Estera*, dar și între Rut și Estera ca femei de care Dumnezeu s-a folosit în mod deosebit. Estera este o evreică luată din Israel și dusă într-o țară străină, pe când Rut este o păgână care pleacă dintr-o țară străină pentru a veni în Israel. Estera, evreica, se căsătorește cu un bărbat păgân, care era împărat, iar Rut, păgâna, se căsătorește cu un bărbat israelit și ajunge străbunica regelui David. Ambele femei sunt folosite de Dumnezeu pentru a aduce salvare și restaurare în vremuri de criză. Estera are o relație specială cu vărul ei, Mardoheu, Rut are o relație cu totul specială cu soacra sa, Naomi. Și comparația ar putea continua...

În ce privește data scrierii, în Rut 1:1 ni se dă un indiciu în legătură cu contextul evenimentelor, care poate de asemenea sugera o dată aproximativă. Evenimentele au loc „pe vremea judecătorilor”, asta înseamnă în perioada imediat premergătoare instaurării monarhiei. Știm că ultimul judecător a fost Samuel, că el l-a uns ca rege pe Saul, primul rege al israeliților, și că tot Samuel l-a uns ca rege și pe David, după ce Saul s-a descalificat și a fost lepădat de Dumnezeu. De asemenea ultimul verset din cartea *Rut* ne dă un indiciu, și anume că la momentul scrierii cărții Rut regele David era deja născut, și probabil era și încoronat ca rege. Așadar, cei mai mulți cercetători conchid că *Rut* a fost scrisă în perioada davidică, adică în jurul anului 1000 î.H. Textul din 1 Samuel 22:3-4 poate fi de asemenea un argument în susținerea acestei date.

Se poate spune despre *Rut* că este o poveste de dragoste, o poveste adevărată despre dragostea adevărată scrisă cu scop pedagogic, dar și istoric. La nivel istoric, cartea Rut confirmă originea lui David, legitimează și apără monarhia davidică. La nivel pedagogic, Naomi, Boaz și Rut reprezintă oameni obișnuiți care au parte de un destin special pentru că în situații speciale au acționat neegoist, cu dragoste și îndurare unii față de alții.

Citește cartea *Rut*.

Studiați, discutați și aplicați adevărurile despre decizii înțelepte și decizii nechibzuite în familie, pornind de la exemplul familiei lui Elimelec și Naomi.

Cine este responsabil pentru deciziile greșite într-o familie? De ce?

Cum influențează deciziile părinților destinele copiilor?

Ce învățăm despre căsătorie și familie din cartea *Rut*?

Ce învățăm de spre răscumpărare și restaurare?

Adu-ți aminte!

Domnul să-ți răsplătească ce ai făcut și plata să-ți fie deplină din partea Domnului, Dumnezeului lui Israel, sub ale cărui aripi ai venit să te adăpostești. (Rut 2:12)

LECȚIA 10

ROMANI - Înțelepciunea divină ilustrată de mântuirea păcătoșilor prin evanghelia lui Isus Hristos

ANUL VI (2013-2014)

În anul al VI-lea am studiat cea mai complexă epistolă din Noul Testament, *Romani*. Înțelegerea corectă, coerentă și completă a *evangheliei lui Hristos* este vitală pentru dezvoltarea și misiunea Bisericii în lume. Diluarea și deformarea evangheliei explică în parte stagnarea și regresul bisericilor.

Epistolele din Noul Testament, douăzeci și două la număr (dacă considerăm și *Apocalipsa* tot epistolă), sunt scrisori adresate de apostoli unor biserici sau persoane particulare. Epistolele pot fi împărțite în trei categorii: epistole adresate unor bisericii creștine concrete (de la Romani la 2 Tesaloniceni), epistolele personale și pastorale (de la 1 Timotei la Filimon) și epistolele generale adresate unor biserici cu specific evreiesc (de la Evrei la Apocalipsa). Epistolele adresate bisericilor creștine sunt esențiale în formarea doctrinelor creștine și astăzi. Evangheliile prezintă lucrarea istorică a Domnului Isus, iar epistolele ne dau interpretarea spirituală, implicațiile spirituale ale lucrării lui Isus.

Cea mai mare parte a Noului Testament este formată din scrisori, ceea ce face din Noul Testament o carte unică în lumea religiilor. Cum au apărut aceste scrisori pe care se fundamentează teologia creștină și azi?

După aproximativ două decenii de predicare evangheliei lui Hristos a devenit tot mai evident că evreii îl resping pe Isus ca Mesia, iar celelalte națiuni (greci, romani, barbari) îl recunosc și îl acceptă. Astfel au apărut comunități creștine între celelalte națiuni, ceea ce putem numi azi biserici locale pe toată întinderea Imperiului Roman. Aceste biserici locale formau atunci Trupul spiritual al lui Hristos care se înălțase la cer, Biserica lui Hristos care îl aștepta să revină, Mireasa lui Hristos.

Așa a apărut nevoia de instruire și învățătură a acestor comunități locale de credincioși. Aceste biserici se născuseră prin mărturia orală a apostolilor, dar acum aveau nevoie de învățătură într-o formă permanentă. Cum, cine, când să scrie învățătura creștină? Sub ce formă să fie redactată această învățătură?

Răspunsul a fost: scrisori! Apostolii aleși de Dumnezeu, inspirați de Duhul Sfânt, puși uneori în închisoare (ca să se oprească din predicat și să aibă timp și tihnă să scrie), au scris epistolele pe care le avem noi astăzi în Noul Testament. Dumnezeu a orchestrat totul așa încât răspunsul dat prin apostoli bisericilor primare să constituie doctrina creștină de-a lungul secolelor. În înțelepciunea Sa, Dumnezeu n-a îngăduit ca învățătura Bisericii să ne fie dată sub o formă rigidă și rece de tratat teologic sau curs de catehizare, ci prin scrisori scrise cu pasiune, emoție, căldură sufletească purtând amprenta personală a apostolilor.

Pavel scrie epistola aceasta bisericii din Roma în timp ce se afla la Corint, în jurul anului 58 d.H. La vremea scrierii acestei epistole, Pavel încă nu ajunsese la Roma, ci doar plănuia să meargă la ei (1:13, 15; 15:23, 24, 28). Biserica din Roma căreia îi scrie Pavel era o adunare mixtă, formată atât din evrei (2:17-29; 4:1), cât și din neevrei (1:13; 11:13-32; 15:15, 16 etc.).

În *Epistola către romani*, Pavel prezintă foarte clar evanghelia. Evanghelia **începe cu Dumnezeu, cu Fiul Său și Duhul sfințeniei**, continuă **apoi cu mânia și judecata** lui Dumnezeu împotriva păcatului și **se încheie cu dragostea lui Dumnezeu care îi îndreptățește pe păcătoși** printr-un decret suveran de grațiere, care trebuie acceptat prin credință pentru a beneficia de el.

Evanghelia sau vestea bună a lui Dumnezeu este o persoană nu o idee, un Om care este în același timp Dumnezeu: Isus Hristos. Ca om Isus a împlinit toate profețiile Sfintelor Scripturi în legătură cu Mesia anunțat din sămânța lui David și a fost dovedit ca Dumnezeu prin învierea din morți.

O evanghelie care accentuează exclusiv sau excesiv iubirea divină și prosperitatea umană este o evanghelie străină, incompletă și deformată. După cum și o evanghelie care accentuează exclusiv sau excesiv mânia divină și păcătoșenia umană este o evanghelie străină, incompletă și deformată.

Identificați și discutați adevărurile principale prin care Pavel definește „evanghelia lui Hristos”. (Romani 1-8)

Lucrarea lui Hristos (întrupare, moarte, înviere) izvorâte din dragostea lui Dumnezeu față de oameni. Îndreptățirea însușită prin credință, dovedită prin faptele credinței. Mânia lui Dumnezeu, ca reacție legitimă a sfințeniei Sale față de păcat și păcătoși.

Universalitatea păcatului în rasa umană.

Păcatele comise ca o dovadă a naturii păcătoase moștenite

Șansa universală de a fi mântuit, datorită hotărârii divine de iertare

---

Locul și rolul actual al Israelului în planul universal de mântuire. Ce se întâmplă cu cei care resping evanghelia? (Romani 9-11)

Conduita creștină. Ce se întâmplă cu cei care primesc evanghelia? (Romani 12-16)

Adu-ți aminte!

*Mie nu mi-e rușine de evanghelia lui Hristos pentru că ea este
puterea lui Dumnezeu pentru mântuirea fiecăruia care crede...*

(Romani 1:16)

LECȚIA 11

JUDECĂTORI - Eșec din cauza neascultării

ANUL VII (2014-2015)

În ultimul an am studiat cartea *Judecători*. O narațiune scrisă cu scop pedagogic clar. Eșecul spiritual nu poate fi justificat de nicio scuză. Cauza singură și sigură este neascultarea de Dumnezeu. Soluția era pocăința, întoarcerea sinceră la Dumnezeu. Judecătorii nu erau ridicați de Dumnezeu ca răspuns la pocăința națiunii, ci mai degrabă ca o dovadă a harului care îi îndemna să se pocăiască cu adevărat.

Judecătorii aveau o **dublă menire**: pe de-o parte, **de a-i elibera** pe cei din națiunea/tribul lor din mâna dușmanilor prin care erau pedepsiți pentru neascultare și, pe de altă parte, **de a-i motiva să trăiască o viață evlavioasă în ascultare** de Dumnezeu. Cu alte cuvinte, judecătorii erau lideri spirituali în politica internă a națiunii și eliberatori ai națiunii, în politica externă. În spatele acțiunii de eliberare a fiecărui judecător este Dumnezeu, Judecătorul suprem. El este Cel care îl dă pe Israel în mâna opresorilor pentru a-l disciplina; El ridică eliberatori și tot El trimite Duhul Său asupra lor.

Mesajul cărții *Judecători* este clar: Eșecul are cauze spirituale, iar ridicarea e posibilă doar prin întoarcerea la Dumnezeu! ***Neascultarea de Dumnezeu duce la decădere morală și la pedeapsă divină.*** Samson reprezintă apogeul neascultării și al degenerării la nivel individual, iar ultimele capitole expun neascultarea și degenerarea morală la nivel comunitar. Mesajul cărții răspunde multor întrebări care se pot naște în mintea credincioșilor când trec prin perioade de suferință, eșec, pedeapsă sau de opresiune a răului.

Reamintiți-vă experiența ciclică prin care trec israeliții în vremea judecătorilor. Care erau etapele ciclului care se repetă de șase ori în cartea *Judecători*?

Discutați și aplicați adevărurile principale din *Judecători* la viața creștină de azi. De ce nu pot face tot ce îmi place mie? De ce uneori îmi place ce nu-i place Domnului? Unde găsesc resurse pentru a controla dorințele mele și de a face ce-i place Lui?

Ce mesaj are cartea *Judecători* pentru bărbații/liderii de azi? Dar pentru femei?

De ce familia și preoția sunt vitale pentru sănătatea spirituală a poporului?

Care este singura soluție pentru restaurare după ce am căzut?

Adu-ți aminte!

*Au scos dumnezeii străini din mijlocul lor și au slujit Domnului.
El s-a îndurat de suferințele lui Israel. (Judecători 10:16)*

